

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

The Classical Musical Learning Achievement by Using Self-study Handbook on Khong Wong Yai for the Student of Thai Classical Music Club, Kasetsart University ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรี โดยใช้คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อภิรักษ์ จุลดิษฐ์

Abstract

The objectives of this research are as follows: 1) to develop Thai classical music's self-study handbook on Khong Wong Yai for the student of Thai Classical Music Club, Kasetsart University. 2) To compare the pre-skill assessment score with the post-skill assessment after using Self-study handbook on Khong Wong Yai. The population of this research was 30 freshmen of students of Thai Classical Music Club Kasetsart University, Bangkok, Thailand selected by purpose sampling. The tools of this research were Thai classical music self-study handbook on Khong Wong Yai for the student of Thai Classical Music Club, Kasetsart University, pre-skill assessment and post - skill assessment. Afterwards, the data was then analyzed by using mean and standard deviation. These

research results showed that: 1) the quality of Thai classical music's self-study handbook on Khong Wong Yai for Thai Classical Music Club's Student Kasetsart University was at very good level. 2) The student's pre-skill assessment score were significantly higher than the pre- skill assessment score at 0.05 levels.

Key words: Handbook, Khong Wong Yai, Self-study, Thai Classical Music

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างคู่มือปฏิบัติการเรียน ดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ สำหรับ นิสิตชมรมดนตรีไทย ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีคุณภาพประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 2) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนทักษะปฏิบัติ ก่อนและหลังเรียนดนตรีไทย โดยใช้คู่มือการปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ สำหรับ นิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตชมรมดนตรีไทยชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำนวน 30 คน โดยการสุ่มแบบ

อภิรักษ์ จุลดิษฐ์ นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ กองกิจการนิสิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมดนตรีไทย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์email : psdanj@gmail.com

เจาะจง และใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และแบบประเมินทักษะปฏิบัติก่อนเรียนและหลังเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก 2) คะแนนทักษะปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทักษะปฏิบัติก่อนเรียนด้วยคู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเองเรื่องฆ้องวงใหญ่นัยสำคัญที่ระดับ.05

คำสำคัญ : คู่มือ, การเรียนด้วยตนเอง, ฆ้องวงใหญ่, ดนตรีไทย

บทนำ

สื่อสิ่งพิมพ์ จัดเป็นสื่อการเรียนการสอนซึ่งถ่ายทอดด้วยการพิมพ์ลงบนกระดาษ พิล์ม หรือวัสดุพื้นเรียบอื่นๆเพื่อสามารถเผยแพร่ไปยังผู้อ่านจำนวนมาก ให้ได้รับความรู้และความบันเทิงในระบบการเรียนการสอน ดังที่จะเห็นได้ในปัจจุบัน สื่อสิ่งพิมพ์ยังมีบทบาทต่อสังคมไทยอย่างมากต่อกระบวนการเรียนการสอนทั้งระบบในโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน อีกทั้งยังมีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยในปัจจุบันได้มีการส่งเสริมให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เพิ่มขึ้นเพื่อสามารถตอบสนองความต้องการในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 9 ว่าด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียนตำราหนังสือทางวิชาการ

สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิต และมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 79) ซึ่งสอดคล้องกับ กิดานันท์ มะลิทอง (2543: 112) และ ณรงค์ สมพงษ์ (2535: 125-126) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อสิ่งพิมพ์เป็นวิธีการเรียนรู้ที่วิธีหนึ่ง สามารถปรับให้เหมาะสมกับกระบวนการใช้กับกลุ่ม เป้าหมายเฉพาะด้านและไม่จำเป็นต้องใช้ห้องพิเศษหรือห้องเรียนเหมาะสำหรับนำเสนอสื่อสิ่งพิมพ์มาอ้างอิงและทบทวนและสามารถผลิตได้เป็นจำนวนมาก

สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อเรียนรู้แบบต่างๆ ที่เขียนด้วยมือหรือพิมพ์ขึ้น อาจเย็บรวมเล่มหรือเป็นแผ่น โดยบรรจุเนื้อหาสาระที่ดีมีประโยชน์และให้ความรู้ทั้งที่เป็นความรู้ทั่วไป เช่น ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สุขภาพอนามัย การใช้เวลาว่าง รวมทั้งถ่ายทอดการเรียนรู้วัฒนธรรมที่เป็นวิถีชีวิตที่แสดงถึงความเจริญองงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความมีศีลธรรมอันดี และความกลมเกลียวของคนในชาติ ดังที่กรมการศึกษาออกโรงเรียน (2525: 83) ได้กล่าวไว้ว่า “ในการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการให้การศึกษาออกกระบบโรงเรียน หรือในระบบโรงเรียน ต่างก็มีความสำคัญและจำเป็นต้องใช้เครื่องมือต่างๆมาใช้ให้ความรู้แก่ผู้เรียนหรือผู้ที่สนใจอย่างกว้างขวาง และครอบคลุมได้อย่างทั่วถึงนั่นคือ การนำเอาสื่อสิ่งพิมพ์เข้ามาช่วย สื่อสิ่งพิมพ์จึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการเผยแพร่ความรู้และวิทยาการใหม่ๆ ไปสู่ประชาชน ทำให้ประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงวิถีชีวิตพร้อม

ปลูกฝังค่านิยมและคุณธรรมที่พึงามเพื่อการพัฒนา” ดังนั้นการผลิตและการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งการพัฒนาการศึกษาและสังคม

ดนตรีถือเป็นส่วนประกอบสำคัญในชีวิตมนุษย์ ดังบทพระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) (2459: 76) จากบทละครเรื่อง เวนิส วาณิช ที่ว่า “ชนใดไม่มีดนตรีกาล ในสันดานเป็นคนชอบกลนัก อีกใครฟังดนตรีไม่เห็นเพราะ เขานั้นเหมาะคิดขบถปลุกภัย” ดนตรีเป็นวัฒนธรรมที่งดงามและทรงคุณค่ายิ่งของชาติจึงทำให้ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ เพราะเสียงของดนตรีเป็นเสียงที่ไพเราะ ซึ่งทุกคนในโลกนี้ต้องการความไพเราะ เสียงเป็นกระแสคลื่นที่สามารถสร้างความเคลื่อนไหว ความเคลื่อนไหวจะก่อให้เกิดการพัฒนา ปัญญา และคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า เมื่อทุกคนมีดนตรีในหัวใจ สังคมก็น่าอยู่มากขึ้น จิตใจคนก็สงบและสบายขึ้น เหตุผลที่เด็กไทยต้องเรียนดนตรี ก็เพราะเสียงดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ชีวิตที่ดีและมีคุณภาพต้องมีดนตรีและประกอบด้วยเสียงดนตรี การที่ชีวิตไทยไม่รู้เรื่องดนตรี ก็สามารถมองเห็นภาพที่มีอยู่แล้วทั้งในอดีตและปัจจุบันได้ซึ่งก็เป็นชีวิตที่ไม่สมบูรณ์ เมื่อสังคมได้พัฒนาและศึกษาเรียนรู้กว้างขวางขึ้น การศึกษาสอนให้มนุษย์ทราบว่าดนตรีเป็นศาสตร์ที่มีความจำเป็นต่อชีวิตที่จะต้องรู้ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้เจริญ ดังนั้นเด็กไทยสมัยใหม่ จึงต้องเรียนรู้ดนตรี (สุกรี เจริญสุข, 2545: 72)

การส่งเสริมให้คนในชาติได้เรียนรู้สาระของดนตรีไทย เป็นการปลูกฝังและสร้างทัศนคติที่ดีต่อดนตรีไทย

การช่วยให้คนไทยทุกคนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของดนตรีไทย ควรจะปลูกฝังให้กับทุกคนในชาติ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกฝังให้กับเด็กไทยตั้งแต่เยาว์วัยและทุกระดับการศึกษาตามความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของแต่ละวัย สำหรับแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมดนตรีไทยในระดับมัธยมศึกษา ที่ต้องการมุ่งเน้นเพื่อการปลูกฝังนิสัยให้เด็กเกิดความรักความเข้าใจและซาบซึ้งในคุณค่าของดนตรีไทยนั้น อาจจะจัดสอนเพื่อให้เด็กได้มีความรู้ขั้นพื้นฐาน รู้จักเครื่องดนตรีไทยและเพลงไทยง่าย ๆ สามารถเล่นเครื่องดนตรีไทยชนิดใดชนิดหนึ่งได้

การเรียนดนตรีในโรงเรียนสมัยก่อนมี การจัดให้เรียนดนตรีเหมือนกับการเรียนหนังสือ คือการเรียนรู้อยู่อาศัย การท่องจำ เพราะเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เลียนแบบมาจากการศึกษาของพระสงฆ์ ซึ่งการท่องจำนั้นเมื่อถึงระยะเวลาอันยาวนาน ขาดการปฏิบัติก็จะลืม จึงเป็นการเรียนรู้หนังสือที่มีประโยชน์น้อย ดังนั้น วิธีการเรียนรู้ในอดีตจึงเป็นวิธีการที่ล้าสมัย และทำให้ผู้เรียนคิดว่าดนตรีเป็นวิชาที่ไม่มีความสำคัญ ไม่ค่อยได้นำไปใช้ประโยชน์ ไม่เข้าเรียนก็ไม่เป็นไร

สื่อนับว่ามีบทบาทอย่างมากที่จะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ที่ครูผู้สอนคัดเลือกสื่อในการที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน สื่อสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวกับการศึกษาที่นักเรียนสามารถเลือกหาความรู้ตามความสนใจอย่างอิสระเสรีในการเรียนวิชาต่างๆ หนังสือคู่มือซึ่งจะอยู่ในประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการศึกษา ในด้านเนื้อหาสาระของหนังสือคู่มือจะสอดคล้องกับหลักสูตรของสาระวิชา โดยมีรูปแบบใน

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

การนำเสนอด้วยข้อความและภาพต่างๆ ที่เป็นเรื่องเดียวกันตลอดทั้งเล่มตามเนื้อหาของข้อมูล

จากความสำเร็จข้างต้น ผู้วิจัยมองเห็นถึงปัญหาในการเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย เรื่องห้องวงใหญ่ ว่ายังไม่มีสื่อสิ่งพิมพ์ในการเรียนด้วยตนเองสำหรับนิสิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ จึงมีแนวคิดจัดทำคู่มือประกอบการเรียนปฏิบัติเครื่องตีในดนตรีไทย (ห้องวงใหญ่)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างคู่มือการเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยโดยใช้คู่มือการเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยด้วยตนเองเรื่องห้องวงใหญ่สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีคุณภาพประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนดนตรีไทยโดยใช้คู่มือการเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องห้องวงใหญ่สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวจัดกระทำ คือ การเรียนดนตรีไทย โดยใช้คู่มือ ปฏิบัติดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องห้องวงใหญ่สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชมรมดนตรีไทยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยใช้คู่มือประกอบการเรียนการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตี(ห้องวงใหญ่) สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นิยามศัพท์

คู่มือการเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยด้วยตนเอง หมายถึง คู่มือที่มีภาพแสดงการเรียนดนตรีการฝึกทักษะปฏิบัติ ที่สามารถฝึกหัดได้ทุกที่ทุกเวลาเมื่อต้องการที่จะศึกษา

ทักษะการปฏิบัติ หมายถึง การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยได้ถูกวิธีและเป็นไปตามการศึกษาที่ครูหรืออาจารย์ในปัจจุบันได้เรียบเรียงขั้นตอนของการเรียนการสอนดนตรีไทยให้เป็นแบบแผนไปในทางเดียวกัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถทางการเรียน ซึ่งวัดได้จากคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกทักษะ หลังเรียนจากการใช้คู่มือการเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องห้องวงใหญ่สำหรับนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หมายถึง นิสิตที่เป็นสมาชิกดนตรีไทยของมหาวิทยาลัยที่มีร่วมทำกิจกรรมทางด้านทำนุบำรุงและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองประเภท One-Group pretest-posttest Design โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นิสิตที่เป็นสมาชิกชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่นิสิตที่เป็นสมาชิกชั้นปีที่ 1 ชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 30 คน จากการสุ่มโดยเจาะจง (purposive sampling)

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของ

คะแนนเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนดนตรีไทยโดยใช้คู่มือการเรียนปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. คู่มือปฏิบัติการเรียนการสอนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

2. แบบประเมินคุณภาพของคู่มือปฏิบัติการเรียนการสอนดนตรีไทย ด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

3. แบบวัดทักษะการปฏิบัติ ในการเรียนจากคู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นชุดเดียวกัน

ผลการวิจัย

จากการวิจัยผลสัมฤทธิ์ การเรียนดนตรีไทยโดยใช้คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้ ทำการทดลองโดยมีผลการวิจัยแบ่งออกได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการหาคุณภาพของการเรียนดนตรีไทย โดยใช้คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ จากผู้เชี่ยวชาญ

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

ตารางที่ 1 ผลการหาคุณภาพของ การเรียนดนตรี
ไทยเรื่องฆ้องวงใหญ่ โดยใช้คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรี
ไทยด้วยตนเอง โดยผู้เชี่ยวชาญเทคนิค
(n=30)

รายการประเมิน	คนที่			ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ระดับ คุณภาพ
	1	2	3		
ก. รูปเล่ม					
1. ขนาดของ รูปเล่ม เหมาะสมกับ นักเรียนในวัย นี้	4	4	4	4	ดีมาก
2. รูปเล่ม ภายนอก สวยงามดึงดูด ความสนใจ	4	4	4	4	ดีมาก
3. จัดรูปเล่ม ทำให้ดูน่า อ่าน	4	4	4	4	ดีมาก
4. เย็บเล่ม ประณีต สะดวกในการ เปิดอ่าน	4	4	3	3.67	ดีมาก
5. จำนวน หน้า เหมาะสมกับ เนื้อหาของ เรื่อง	4	4	4	4	ดีมาก

ข. หน้าปก					
1. ปกแข็งแรง ทนทาน เหมาะสมกับ วัย	4	4	4	4	ดีมาก
2. ภาพปก สวยงามเร้า ความสนใจ	4	3	4	3.67	ดีมาก
3. ภาพปก สอดคล้องกับ เนื้อเรื่อง	4	4	4	4	ดีมาก
4. ตัวอักษร หน้าปกดึงดูด ความสนใจ	4	4	4	4	ดีมาก
ค. ตัวอักษร					
1. ตัวอักษร เหมาะสมกับ วัยของ นักเรียน	4	4	4	4	ดีมาก
2. ขนาด ของตัวอักษร เหมาะสมกับ ขนาดภาพ	4	3	4	3.67	ดีมาก
3. การใช้สี ของตัวอักษร เหมาะสม	4	4	4	4	ดีมาก
ง. เนื้อหา					
1. ภาพที่ เรียนตรงกับ ข้อมูล ส่วนประกอบ ของฆ้องวง ใหญ่	4	4	4	4	ดีมาก

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

2.เนื้อหา เข้าใจง่ายต่อ การเรียนรู้	4	3	4	3.67	ดีมาก
3.เป็นไป ตามเกณฑ์ มาตรฐานการ เรียนดนตรี ไทยประเภท เครื่องดี ม้อง วงใหญ่ เบื้องต้น	4	4	4	4	ดีมาก
4. ภาษาที่ ใช้มีความ ชัดเจน เข้าใจ ง่าย เหมาะสมกับ ช่วงชั้นของ นักเรียน	4	3	4	3.67	ดีมาก
จ. แบบฝึกหัด					
1. แบบฝึกหัด เหมาะสมกับ ผู้เรียน	4	4	4	4	ดีมาก
2. แบบฝึกหัด เป็นไปตาม ขั้นตอนของ การฝึกปฏิบัติ	4	4	4	4	ดีมาก

จ. คุณค่า และ ประโยชน์ที่ ได้รับ					
1. รู้จักชนิด ของเครื่อง ดนตรีได้ ถูกต้อง	4	4	4	4	ดีมาก
2. เป็น แบบทดสอบ การฝึกปฏิบัติ	4	4	4	4	ดีมาก
3. ช่วยให้ นักเรียนเกิด การเรียนรู้ได้ ดีขึ้น	4	4	4	4	ดีมาก
รวมค่าเฉลี่ย				3.92	ดีมาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
แบบสอบถามประเมิน ด้านเทคนิคได้คะแนนเฉลี่ย
3.92 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ด้านรูปเล่ม ประกอบด้วย
ขนาดของรูปเล่ม ความสวยงาม ความประณีต จำนวน
หน้า อยู่ในระดับดีมาก ด้านหน้าปก ประกอบด้วยมี
ความสวยงามคงทนแข็งแรงสอดคล้องกับเนื้อหาและ
ตัวอักษรดึงดูดความสนใจผู้เรียน อยู่ในระดับดีมาก ด้าน
ตัวอักษรใช้ขนาดและสีเหมาะสมกับผู้เรียนมีคุณภาพใน
ระดับดีมาก ด้านเนื้อหา มีการนำเสนอภาพสอดคล้อง
กับเนื้อหาและง่ายต่อการเรียนเป็นไปตามเกณฑ์
มาตรฐานการเรียนดนตรีไทย ภาษาที่ใช้ชัดเจนและ
เข้าใจง่ายเหมาะสมกับช่วงชั้นของผู้เรียน ในด้าน
แบบฝึกหัดมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและมีขั้นตอนการ

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

ฝึกปฏิบัติชัดเจนตามคู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อผู้เรียน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะก่อนเรียนและคะแนนทักษะหลังเรียนดนตรีไทย โดยใช้คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ (n=30)

คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	$(\bar{X})$	S.D	t-test
ทักษะก่อนเรียน	10	37	2.43	2.60	
					12.62
ทักษะหลังเรียน	10	221	7.37	1.70	

$$*t_{29}(0.05) = 1.699$$

จากตารางที่ 2 ผลจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะปฏิบัติก่อนเรียน และคะแนนทักษะปฏิบัติหลังเรียนโดยใช้คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ ผลปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยทักษะก่อนเรียนและทักษะหลังเรียน ($\bar{X}$) คือ 2.43 และ 7.37 ตามลำดับ ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของคะแนนทักษะเฉลี่ยหลังเรียนต่ำกว่าคะแนนทักษะเฉลี่ยก่อนเรียน คือ 2.60 และ 1.70 และหาค่า t ที่แสดงว่าจากการคำนวณเท่ากับ 12.62 จากการเปิดตารางที่ระดับ 0.05 เท่ากับ 1.699 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยทักษะที่ได้จากการเรียนดนตรีไทย โดยคู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่

สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ช่วยให้มนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีคะแนนทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สรุป

1. คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทยชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีคุณภาพอยู่ระดับดีมาก โดยของผู้เชี่ยวชาญ

2. คะแนนเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนโดยใช้คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สูงกว่าคะแนนทักษะก่อนเรียน

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าโดยใช้คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทย ด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปรากฏดังนี้

1. การประเมินคุณค่าของคู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีคุณภาพดีมาก เป็นการสร้างขึ้นโดยมีกระบวนการขั้นตอนการผลิตตามหลักการ ออกแบบสื่อการเรียนการสอนประเภทคู่มือที่ช่วยส่งเสริมการอ่าน มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการออกแบบและผลิต มีการทดสอบคุณภาพอย่างมีระบบผ่านกระบวนการตรวจสอบ โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณด้านต่างๆ เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้าน

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

ดนตรีไทย ตลอดจนด้านการออกแบบสื่อวัฒนธรรม พร้อมกับมีการปรับปรุงคู่มือตามลำดับ จนได้คู่มือที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญ และเกณฑ์ของคู่มืออยู่ในระดับดีมาก ทางด้านเทคนิค แบบสอบถาม ประเมินด้านเนื้อหาได้คะแนนเฉลี่ย 3.93 เมื่อผู้วิจัยนำคู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ ไปทดสอบกับนิสิตผู้ที่ยังไม่เคยปฏิบัติก็สามารถปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์และเข้าใจเนื้อหา ในการเรียนดนตรีไทยมากขึ้น

2. ผลจากการเปรียบเทียบคะแนนทักษะก่อนเรียนและคะแนนทักษะหลังเรียนหลังเรียนโดยใช้คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ ผลปรากฏว่าคะแนนทักษะเฉลี่ย ($\bar{X}$) ก่อนเรียน และหลังเรียน เท่ากับ 2.43 และ 7.37 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของคะแนนทักษะหลังเรียนต่ำกว่าคะแนนทักษะก่อนเรียน ดังนี้ 2.60 และ 1.70 ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะก่อนเรียนและทักษะหลังด้วยคู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ พบว่า คะแนนทักษะเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทักษะเฉลี่ยก่อนเรียน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสื่อที่เลือกมาใช้ในการนำเสนอเนื้อหา สามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีการออกแบบเนื้อหาให้มีความสนใจและการรับรู้อย่างถูกต้อง เข้าใจในการเรียนรู้ การถ่ายโอนความรู้ นอกจากนี้ยังสามารถศึกษาได้ตลอดเวลา ทำให้ทบทวนการเรียนรู้ได้อย่างสม่ำเสมอ และการออกแบบ คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ ยังสอดคล้องตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม

การเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี คะแนนทักษะหลังเรียนจึงสูงกว่าก่อนเรียน

นอกจากนี้แล้ว คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ ได้ผ่านการตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงจากกรรมการที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิต พร้อมกับการหาคุณภาพของหนังสือคู่มือดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนดีขึ้น

สรุปได้ว่าการใช้คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ เป็นสื่อที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดนตรีไทย เรื่องฆ้องวงใหญ่ ดีขึ้น ดังนั้น การใช้คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ เหมาะสมในการนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนได้

ข้อเสนอแนะ

1. การผลิตคู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำหรับนิสิตชมรมดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นั้น ควรคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง เนื้อหาของการฝึกทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี ไม่ควรเกิน 50 นาที เพราะทำให้ผู้เรียนสนใจน้อยลง แต่ถ้าเนื้อหามากควรแบ่งช่วงของการนำเสนอเป็นตอนๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย มีความสนใจและไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

2.ในการสร้างหรือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อการวิจัยโดยใช้คู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่องฆ้องวงใหญ่ ควรออกแบบรูปแบบให้สะดวกแก่การใช้งานกับการเรียนการสอนและการฝึกปฏิบัติในการเรียนดนตรีไทยและเลือกเรื่องของการสอนปฏิบัติให้เป็นที่สนใจแก่ผู้เรียน เพราะจะช่วยกระตุ้นและดึงดูดความสนใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำคู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เรื่อง ฆ้องวงใหญ่ ไปประยุกต์ใช้และเลือกเนื้อหาของเครื่องดนตรีไทยชนิดอื่นๆเช่น เครื่องดีด สี ตี เป่า ที่มีปัญหาการเรียนการสอนดนตรีไทยมาสร้างเป็นคู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง เพื่อช่วยให้นักเรียนที่เรียนปฏิบัติดนตรีไทยเกิดความเข้าใจมากขึ้น

2. ควรนำคู่มือปฏิบัติการเรียนดนตรีไทยด้วยตนเอง “เรื่องฆ้องวงใหญ่” ไปพัฒนาเป็นรูปแบบด้านต่างๆ อาทิ เช่น คู่มือการปฏิบัติดนตรีไทยในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กิดานันท์ มะลิทอง ,2543 เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์.
จินตนา ไบกาซูยี. มปป. การเขียนสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น

เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. 2544. เพลงระนาดเอก หลักทฤษฎีสู่การปฏิบัติพร้อมบทบรรเลงเลือกสรร. ขอนแก่น: สำนักพิมพ์คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นิรันดร์ ชื่นจรูญ. 2554. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยเทปโทรทัศน์ที่มีการสรุป 2 รูปแบบ . วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บุญเหลือ ทองเอี่ยม. 2530. การใช้สื่อการสอน. กรุงเทพฯ: บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด

บุญเรียง ขจรศิลป์. 2543. วิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ็น. การพิมพ์.
_____. 2549. สถิติวิจัย I. ภาควิชาการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พีเอส.พรินท์.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. 2546. ทฤษฎีและหลักปฏิบัติดนตรีไทย และพจนานุกรมดนตรีไทย กรุงเทพมหานคร: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

_____. 2530. งานดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 19. กรุงเทพมหานคร: แอัสเสทการพิมพ์.

มานพ วิสุทธิแพทย์. 2533. ดนตรีไทยวิเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

เยาวดี วิบูลย์ศรี. 2548. การวัดผลและการสร้างแบบ

สอบผลสัมฤทธิ์. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย

โยธิน ศันสนยุทธ์ และคณะ. 2533. จิตวิทยา.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริม

วิชาการ.

วิภาพร มาพบสุข. 2528.ม.ป.ป. จิตวิทยาทั่วไป.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริม

วิชาการ.

แวนดำ (นามแฝง). 2533. เทคนิคการพัฒนาความจำ.

พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์

บัด-เตอร์ฟลาย

สงัด ภูเขาทอง. 2539. การดนตรีไทยและทางเข้าสู่

ดนตรีไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

เรือนแก้วการพิมพ์.

สวิต ทับทิมศรี. 2548. ดนตรีไทยภาคปฏิบัติ เล่ม 1.

กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประชุมทอง

พรินติ้ง กรุป จำกัด.